ORDRE DES MEDECINS
CONSEIL NATIONAL
ORDE DER ARTSEN
NATIONALE RAAD

Het medisch geheim en de ziekte- en invaliditeitsverzekering

Doc	a025024
Publicatiedatum	01/01/1976
Origine	NR
Thema's	Beroepsgeheim

HET MEDISCH GEHEIM EN DE ZIEKTE EN INVALIDITEITSVERZEKERING

Aangezien de ziekte en invaliditeitsverzekering verplicht is, zijn de verzekerden en hun artsen in feite gehouden bepaalde medische gegevens mede te delen aan de adviserende artsen van de verzekeringsinstellingen. Sommige van die mededelingen worden zelfs in de wet voorzien (met name in art. 36 van de wet van 9 augustus 1963, in het arrest geciteerd op p. 7). Daarentegen komen in de wet bepalingen voor die duidelijk tot doel hebben het medisch beroepsgeheim te beschermen (meer bepaald artikelen 84 en 104 van dezelfde wet, geciteerd in het arrest).

Uit het geheel van die beschikkingen en meer bepaald uit artikel 84 blijkt dat de medische gegevens die door de behandelende geneesheer worden medegedeeld, in principe, in handen blijven van de artsen van de verzekeringsinstellingen en artsen van het RIZIV en dat die artsen door het beroepsgeheim zijn gebonden.

Deze principes vinden een strikte toepassing in het koninklijk besluit van 20 juli 1967 houdende het statuut van de adviserend geneesheren die bij de verzekeringsinstellingen instaan voor de gezondheidszorgverstrekkingen overeenkomstig de wet tot instelling en organisatie van een regeling voor verplichte ziekte-en invaliditeitsverzekering, met name wanneer in artikel 21 van dit besluit wordt gesteld dat «het de adviserend geneesheer verboden is aan de administratieve overheid van zijn verzekeringsinstelling de overwegingen van geneeskundige aard mede te delen die de door hem genomen beslissingen motiveren» (zie in dezelfde zin, art. 128, § 1, van de Code van Plichtenleer).

Anderzijds blijkt uit artikelen 25 tot 29 van hetzelfde besluit houdende de plichtenleer van de adviserend geneesheer, dat de relatie adviserend geneesheer behandelend geneesheer meer omvat dan een eenvoudige controle opdracht. Zonder daarmee verraad te plegen t.o. deze teksten, kan dus worden gesproken van «medisch sociale raadplegingen» zoals wordt gedaan in art. 58, b, van de Code van Plichtenleer.

Artikel 26 van het koninklijk besluit van 20 juli 1967 luidt namelijk als volgt: «Bij het vervullen van zijn opdracht houdt de adviserend geneesheer verbinding met de behandelend geneesheer. Samen met hem onderzoekt hij de mogelijkheden om de diagnose nauwkeuriger te stellen en de therapie te verbeteren en om desgevallend de kosten der behandeling te verminderen zonder de doelmatigheid van de behandeling ook maar enigszins te schaden».

In het kader van deze medisch sociale raadplegingen mag de behandelend geneesheer

vanzelfsprekend aan de adviserend geneesheer inlichtingen verstrekken die onder het beroepsgeheim vallen; hij mag dit temeer doen aangezien de adviserend geneesheer eveneens door het beroepsgeheim is gebonden krachtens de voornoemde wettelijke en reglementaire bepalingen van de ziekte-en invaliditeitsverzekering en meer bepaald overeenkomstig het reeds vernoemde artikel 21 van het koninklijk besluit van 20 juli 1967.

In artikel 58 van de Code van Plichtenleer betreffende de wettelijke uitzonderingen op het beroepsgeheim werd deze situatie duidelijk geschetst onder letter b), waar de volgende uitzondering werd voorzien: «Het verstrekken van inlichtingen of medische gegevens over de verzekerde, aan de geneesheren adviseurs van verzekeringsinstellingen tegen ziekte en invaliditeit en binnen de perken van de medisch sociale raadplegingen.

De geneesheer adviseur van een verzekeringsinstelling is zoals elke andere geneesheer, gebonden door het beroepsgeheim; hij moet aan die instelling uitsluitend zijn besluiten op administratief vlak mededelen».

Uit wat hier voorafgaat blijkt duidelijk dat de overwegingen van het arrest houdende het medisch geheim en de ziekte en invaliditeitsverzekering geenszins kunnen worden aanvaard.

In het arrest wordt zelfs beweerd (p. 10, in fine): «Overwegende dus dat, wanneer hij door de rechter wordt verzocht het dossier voor te leggen van een zieke die zijn verzekeringsinstelling heeft gedagvaard om de hem verschuldigde bedragen te vergoeden, de behandelend geneesheer, hetzij een omnipracticus of een specialist, in geen geval, behalve op verzoek van de patiënt zelf, het beroepsgeheim mag inroepen teneinde niet aan het verzoek te moeten voldoen wanneer de gevraagde dokumenten wel degelijk verband houden met het geschil».

Deze bewering is onaanvaardbaar.

Zij strookt geenszins met de bepaling van artikel 458 van het Strafwetboek, met de bepalingen inzake de ziekte en invaliditeitsverzekering, met de rechtspraak van het Hof van Cassatie noch met de bepalingen van de Geneeskundige Plichtenleer.

Teneinde alle misverstanden te voorkomen dient wel te worden gespecifeerd, dat de behandelende arts meestal de medische dokumenten mededeelt wanneer de mededeling ervan is vereist om de verstrekkingen van de ziekte en invaliditeitsverzekering te verkrijgen.

In artikelen 58, b, en 67, al. 1 en 2, van de Code van Plichtenleer wordt hem daartoe de uitdrukkelijke toestemming verleend.

Er blijft dus nog alleen de vraag of de arts in bepaalde gevallen of voor bepaalde stukken, de voorlegging aan het gerecht mag weigeren indien hij oordeelt dat dit hem door het beroepsgeheim is verboden. Dat wordt hem door artikel 458 van het Strafwetboek uitdrukkelijk toegestaan. Door het tegenovergestelde te beslissen, wordt in het arrest deze bepaling overtreden.

Wat de adviserend geneesheer betreft, wordt in onze uiteenzetting aangetoond dat, in het kader van de medisch sociale raadplegingen met de behandelend geneesheer, de adviserend geneesheer de hem door de behandelend geneesheer toevertrouwde geheimen moet kunnen eerbiedigen en daartoe zelfs in rechte, het beroepsgeheim moet kunnen inroepen in toepassing van artikel 458 van het Strafwetboek.

Het spreekt vanzelf dat het onderscheid dat inzake het beroepsgeheim in dit arrest wordt gemaakt tussen de burgerlijke- en strafzaken, zonder enige waarde is (p. 11, in

fine).

Om alle misverstanden te vermijden wensen wij hier eens te meer aan toe te voegen dat de adviserend geneesheer, van wie de beslissing in rechte wordt betwist, meestal de medische elementen waarover hij beschikt aan het rechtscollege bij wie de zaak aanhangig is, zal bekendmaken.

In artikel 129, al. 2, van de Code van Plichtenleer wordt voorzien dat «de medische adviseur, van wie de beslissing wordt betwist, aan het rechtscollege bij wie de zaak aanhangig is gemaakt of aan de aangestelde deskundige de bescheiden of fotocopies mag overmaken van al de onderzoekingen die door hem werden uitgevoerd of die hij heeft laten uitvoeren, voor zover hij ze aan de raadgevende geneesheer van de patiënt heeft medegedeeld».

De enige vraag blijft te weten of voor bepaalde stukken, de adviserend geneesheer het beroepsgeheim mag inroepen. Dit recht wordt hem toegekend krachtens artikel 458 van het Strafwetboek en bijgevolg kan de rechter de adviserend geneesheer niet verplichten hem het volledig medisch dossier voor te leggen, wanneer deze laatste voor bepaalde stukken het beroepsgeheim inroept.

Het spreekt vanzelf dat, overeenkomstig de rechtspraak van het Hof van Cassatie, de rechter een zekere controle kan uitoefenen op het bestaan van het medisch geheim. Indien wordt vastgesteld dat het stuk dat de adviserend geneesheer weigert voor te leggen betrekking heeft op een feit dat geen geheim karakter heeft en dat, door het voorleggen van dat stuk te weigeren, de arts verkeerdelijk het medisch geheim aanwendt om, bijvoorbeeld, bepaalde foutieve daden te dekken (cf. C. 23 juni 1958, Bull. 1958, p. 1180), kan de rechter beslissen dat er geen medisch geheim bestaat en het stuk moet worden voorgelegd.

Maar in het arrest is nergens van dergelijke motieven sprake.

Het arrest kan bijgevolg niet worden goedgekeurd noch nagevolgd.

Zoals terecht door een van de commissieleden werd opgemerkt zou, indien dit arrest werd nagevolgd, de Orde van Geneesheren zich verplicht zien aan de behandelende geneesheren verbod op te leggen aan de adviserende geneesheren nog langer gegevens mede te delen die door het medisch geheim zijn gedekt, aangezien de adviserende geneesheer zich niet langer zou kunnen verzetten tegen de bekendmaking ervan aan derden.